

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 61/19
V Lucemburku dne 14. května 2019

Rozsudek ve věci C-55/18
Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO) v. Deutsche Bank
SAE

Členské státy musí uložit zaměstnavatelům povinnost zavést systém umožňující měřit délku denní pracovní doby

Španělská odborová organizace Federación de Comisiones Obreras (CCOO) podala k Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností, Španělsko) žalobu, v níž se domáhala vydání rozsudku, kterým by byla společnost Deutsche Bank SAE uložena povinnost zavést systém evidence pracovní doby odpracované jejími zaměstnanci za každý den. Podle této odborové organizace umožní tento systém ověřit dodržování stanovené pracovní doby a povinnost sdělovat v souladu s vnitrostátními právními předpisy zástupcům odborů informace týkající se práce přesčas odpracované za měsíc. Podle CCOO vyplývá povinnost zavést takový systém evidence nejen z vnitrostátních právních předpisů, ale i z Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a ze směrnice o úpravě pracovní doby¹. Deutsche Bank tvrdí, že z rozsudků Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko) vyplývá, že španělské právo takovou obecnou povinnost nestanoví. Z této judikatury totiž vyplývá, že není-li dohodnuto jinak, španělská právní úprava ukládá pouze povinnost vést evidenci odpracovaných přesčasů a na konci každého měsíce sdělit zaměstnancům a zástupcům odborů počet hodin, které zaměstnanci odpracovali přesčas.

Audiencia Nacional měl pochybnosti o souladu výkladu španělského právního předpisu, který podal Tribunal Supremo, s unijním právem a položil v této věci předběžné otázky Soudnímu dvoru. Podle informací, které předložil Soudnímu dvoru, není ve Španělsku 53,7 % práce odvedené přesčas zaznamenáno do evidence. Španělské ministerstvo práce a sociálních věcí dále uvedlo, že je nezbytné znát přesný počet běžně vykonávaných hodin práce, aby bylo možné určit, zda došlo k práci přesčas. Audiencia Nacional zdůrazňuje, že výklad španělského práva podaný Tribunal Supremo údajně v praxi připravil pracovníky o zásadní důkazní prostředky, kterými by mohli doložit, že délka jejich pracovní doby přesáhla maximální limit, a jejich zástupce o možnost ověřit soulad s platnými pravidly v této oblasti. Španělské vnitrostátní právní předpisy proto nejsou s to zajistit účinné plnění povinností vyplývajících ze směrnice o úpravě pracovní doby a ze směrnice o bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci².

V rozsudku z dnešního dne Soudní dvůr rozhodl, že tyto směrnice vykládané s ohledem na Listinu brání právní úpravě, která podle výkladu ve vnitrostátní judikatuře neukládá zaměstnavatelům povinnost zavést systém umožňující měřit délku denní pracovní doby skutečně odpracované každým zaměstnancem.

Soudní dvůr nejprve poukázal na význam základního práva každého pracovníka na stanovení maximální týdenní a denní pracovní doby a týdenní a denní doby odpočinku, které je zakotveno v Listině a jehož obsah konkretizuje směrnice o úpravě pracovní doby. Členské státy mají povinnost zaručit pracovníkům takto zakotvené právo a úprava konkrétních opatření zajišťujících provedení směrnice nemůže toto právo zbavit jeho podstaty. Soudní dvůr v tomto ohledu

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby (Úř. věst. 2003, L 299, s. 9; Zvl. vyd. 05/04, s. 381).

² Směrnice Rady ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci (Úř. věst. 1989, L 183, s. 1; Zvl. vyd. 05/01, s. 349).

připomíná, že pracovník musí být považován za slabší stranu pracovněprávního vztahu, takže je nutné zabránit tomu, aby zaměstnavatel mohl omezit jeho práva.

Soudní dvůr konstatuje, že bez zavedení systému umožňujícího měřit délku denní pracovní doby u každého pracovníka, nelze objektivně a spolehlivě určit počet hodin, které zaměstnanec odpracoval, jejich rozložení v čase či počet hodin odpracovaných přesčas, což pracovníkům ztěžuje, ne-li prakticky znemožňuje domoci se respektování svých práv.

Objektivní a spolehlivé určení počtu hodin odpracovaných denně a týdně je totiž nutné k tomu, aby bylo zjištěno, zda byla dodržena maximální délka týdenní pracovní doby, do níž se počítají přesčasové hodiny, jakož i minimální týdenní a denní doba odpočinku. Soudní dvůr je tedy toho názoru, že vnitrostátní právní předpisy, které nestanoví povinnost používat nástroj umožňující toto určit, není s to zaručit užitečný účinek práv zakotvených v Listině a ve směrnici o úpravě pracovní doby, neboť zaměstnavatelům a pracovníkům znemožňují ověřit, zda jsou tato práva dodržována. Taková právní úprava tak může ohrozit cíl směrnice spočívající v zajištění lepší ochrany bezpečnosti a zdraví pracovníků bez ohledu na to, jakou maximální délku týdenní pracovní doby stanoví vnitrostátní právo. Systém evidence pracovní doby naopak dává pracovníkům do rukou zvláště účinný nástroj jak jednoduše získat objektivní a spolehlivé údaje o skutečně odpracované době, což jim usnadní prokázat, že došlo k porušení jejich práv, a příslušným vnitrostátním orgánům a soudům usnadní kontrolu toho, zda jsou tato práva účinně dodržována.

V zájmu zajištění užitečného účinku práv stanovených ve směrnici o úpravě pracovní doby a v Listině proto členské státy musí uložit zaměstnavatelům povinnost zavést objektivní, spolehlivý a přístupný systém umožňující měřit délku denní pracovní doby u každého pracovníka. Je úkolem členských států, aby definovaly konkrétní opatření k zavedení takového systému a konkrétně formu, jakou má takový systém mít případně s přihlédnutím ke zvláštnostem jednotlivých odvětví činnosti, resp. zvláštnostem určitých podniků, zejména jejich velikosti.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki 📞 (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) 📡 (+32) 2 2964106